

2013-06-03

Större kartskala på SM i långdistans

Höstens SM-arrangörer har fått beviljad dispens för att få använda skalan 1:10 000 istället för 1:15 000 på långdistansens kval- och finaltävlingar.

Den 21-22 september går årets SM i långdistans öster om Skepplanda i Risveden utanför Göteborg. Kartan är ritad efter kartnormen, vilket betyder att den ska vara läsbar i skala 1:15 000. I vissa extrema områden har det dock varit en tuff utmaning för kartritarna att väga detaljer mot läsbarhet och efter en dispensansökan har nu beslut tagits av förbundsstyrelsen att det blir 1:10 000 på tävlingen i höst.

Styrelsen behandlade ansökan vid sitt möte den 6 maj och konstaterade då att kartnormen generellt ska följas och att det är viktigt att tidigt identifiera ett områdes lämplighet i förhållande till planerad distans och dess särart. Förbundsstyrelsens ordförande vill också lyfta fram att dispensen endast gäller den aktuella tävlingen. - En dispens är ett undantag från reglerna där varje fall är unikt. Och i just det här fallet ser vi ingen anledning att överpröva den bedömning kartkontrollanten gjort, menar Lena Larsson.

Skala 1:10 000 är ändå kontroversiellt. Den skalan har aldrig använts på ett SM i långdistans tidigare. Banläggare Klas Dalberg redogör för motivet bakom ansökan. - Som banläggare anser jag att det viktigaste är att skapa rättvisa förutsättningar och förhållanden åt de tävlande. Jag vill att kartan ska redovisa terrängens utseende och framkomlighet på ett korrekt och tydligt sätt. Och att den tävlande ska kunna översätta och tolka kartbilden i tävlingsfart utan diverse hjälpmedel.

Han fortsätter med hur de har resonerat kring kartritningen. - Vi har fört många diskussioner om hur gränsdragningar ska göras på diverse föremål med avseende på storlek och form och vad som ska redovisas på kartan utifrån de kartritningsnormer som råder. Vi är dock fullständigt eniga om att det inte går att utelämna detaljer som finns i terrängen bara för att kartan riskerar att bli för detaljerad, förklarar Klas Dalberg.

En utav kartritarna, Bo Herdersson, instämmer. - Jag har nästan inte fått något påpekande om detaljer som borde tas bort. Däremot har man önskat att få med ytterligare detaljer. Dessa önskemål har jag tillmötesgått i den mån det inte strider mot kartnormen eller hur jag generaliserat i övrigt.

Även kartkontrollant Bengt Inghammar står alltså bakom dispensansökan. - Kartan som ritats av Tord Hederskog, Maths Carlsson och Bo Herdersson håller mycket hög kvalitet. Området är enormt fint, men väldigt detaljrikt. Kartritarna har på ett mycket fint sätt redovisat detta i sitt arbete och deras generalisering är väl avvägd. För att få till en bra rättvisa i form av läsbarheten så förespråkar vi att tävlingen genomförs i skala 1:10 000, menar Bengt Inghammar.

Inkomna dispensansökningar rörande undantag från tävlingsreglerna lämnas först till regelgruppen för yttrande. Här har regelgruppen formulerat de två att-satser förbundsstyrelsen senare biföll vid sitt möte den 6 maj.

- att godkänna SM-arrangörernas dispensansökan med villkoret att kartans detaljeringsgrad inte ökas jämfört med uppvisade prov, samt

- att arrangören åläggs att efter tävlingen på ett lämpligt sätt utvärdera den aktuella tävlingskartans kvalitet i förhållande till dess ändamål.

I arrangörernas ansökan beskriver Bo Herdersson utmaningen som karritare. - Som alltid när jag ritat karta försöker jag följa vår kartnorm så noga som möjligt. Men alla som provat att rita karta vet att det inte är så lätt då det inte blir någon bra karta om man går ut med "tumstocken" och försöker mäta sig fram. Kartritarnas rättesnöre bör istället vara att rita med det som man förmodar att en löpare i tävlingsfart lägger märke till. Samtidigt är ju målet att det ska bli en karta som är läsbar i skala 1:15 000. I vissa områden blir dessa två kriterier oförenliga. Precis så är det i Risveden. Hur gör man som karritare då, frågar sig Bo Herdersson.

Ansvarig för kart- och regelfrågor på Svenska Orienteringsförbundet, Niklas Wrane, kommenterar valet av område.

- Som det står i dispensansökan vore det tråkigt om vi inte kan arrangera tävlingar i vissa områden bara för att normen förespråkar något annat. Däremot, precis som styrelsen menar, är det viktigt att vi på ett tidigt stadium identifierar vilken distans ett visst område är mest lämpat för, menar Niklas Wrane.

Men inför höstens SM-tävling är han lugn.

- Efter att ha sett kartan och vissa delar av terrängen är jag säker på att det blir bra banor och en fin långdistanstävling i skala 1:10 000, avslutar Wrane.

För den aktuella tävlingen är det säkert i nuläget rätt beslut. Det är för sent att rita om kartan och banorna blir säkert inte av samma kvalitet om de detaljrika områdena skall undvikas. Konsekvens: Nästa karta som ritas i liknande område blir ännu mera detaljrik eftersom det finns ett prejudikat med att godkänna 10 000-del för sån terräng. Hur länge dröjer det innan vi måste förstora till 1:7500 för att juniorer och seniorer skall se kartan i tävlingsfart? Kartkostnaderna för klubbarna ökar då det kostar mera att rita flera detaljer noggrant vilket ger att kartorna blir mindre och vi springer snart långdistans i korsbana och med kartbyte på en 10 000-del i A4-format. Jag tycker i det stora hela att det är ett olyckligt beslut.

Skrevs av Björn Ljunggren 2013-06-05 kl 14:21

[Anmäl](#)

Svagsynt >>> Hur vet du det? Har du sett den färdiga kartan? Mer lättläst än i skala 1:15000 är den förmodligen, men 1:10000 är inte automatiskt svaret på läsbara kartor. Det viktiga är att en karta är ritad efter normen i den mån det är möjligt. Beroende på läsbarheten i de mest detaljrika partierna väljs skala därefter. Ibland är 1:10000 mer lämplig än 1:15000 eller 1:7500 i stället för 1:10000, men då krävs en beviljad dispens för det.

Skrevs av Kartman 2013-06-05 kl 14:15

[Anmäl](#)

Grattis alla SM-löpare! (och mig själv som nu kan orientera som jag brukar, och inte köra grovkompass + stanna läsa.)

Skrevs av Svagsynt 2013-06-04 kl 23:21

[Anmäl](#)

19 april 1981 arrangerade OK Alehof sin årliga tävling i just detta område. Jag sprang H21E och tävlingskartan var för den tiden lättläst och bra. Tiden har gått med ökade krav på redovisning av alla detaljer som föreskrivs i kartnormen. Gula och gröna fläckar samt grått på berghällar och krusigare höjdkurvor. Kartorna är mycket bättre nu och mer välritade. Fast terrängen är ju precis den samma som 1981. Kuststräckan Göteborg till Strömstad kräver numera generellt, kartor i 10 000 del pga sin detaljrikedom. Kartnormen måste ju följas och kartorna skall ju vara lättlästa! Terrängen varierar över hela Sverige och att ha en föreskriven kartskala på 1:15 000 för Elittävlingarna på långdistans kan inte uppfattas annat än som en "kontorsprodukt".

Skrevs av Roger Gustafsson, Jortorp, Strömstad 2013-06-04 kl 21:17 [Anmäl](#)

Inför obligatoriska betablockerare för alla. Löpare med en maxpuls över 150 ska inte ha fördel!

Skrevs av Pär 2013-06-03 kl 16:39

[Anmäl](#)

Kanske dags att skaffa lupp då Niklas om du tror att man har fördel av detta. Alltid bra att göra det mesta man kan för att göra så bra lopp som möjligt.

Skrevs av Juicephine 2013-06-03 kl 13:12

[Anmäl](#)

Det här kanske gör att 1:7500 blir lite mer vanligare på tävlingar. Sänk gärna gränsen ner till HD50 så får fler en läsbar karta.

Skrevs av Einar 2013-06-03 kl 12:59

[Anmäl](#)

Jag hoppas och tror på bra banor med långdistanskaraktär trots detta. Bättre med 10:000-del åt alla än att de med lupp ska ha fördel!

Skrevs av Niklas 2013-06-03 kl 12:08

[Anmäl](#)